

נסיעת החסידים אומן ראש השנה תשפ"א - מרעישת ארץ ומרגיזה ממלכות
- שתחקק לדורות באותיות של זהב יוקדות ובוערות כאש להבה עד לב השמים

מים רבים

לא יוכלו

לכבות

את האהבה

אי שקט על העולם אזהר לרומתי לישועה
כחודאת נחלתי רבני ובטחתי כמסילת שליט"א
יקאספו חסידיו כמסילת הממלאים כאן בניו אומן יצ"ו

לעצרת תפילה וזעקה -

הדוני אנ"ש מכל החוגים והעדות והאספו
בדוכל הציון הקדוש
ביארות הרבים והמטפטים שליט"א
לזעוק ולמחות ולהריע בשומרות
מתרי יום המישי אודי"ג בשעה: 6:30

מבית יום המישי אודי"ג בשעה: 6:30

מבית יום המישי אודי"ג בשעה: 6:30

מבית יום המישי אודי"ג בשעה: 6:30

מבית יום המישי אודי"ג בשעה: 6:30

הטלת סגרים, חסימת גבולות,
 ביטולי טיסות, שיבוש מערכות
 תעופה, מגבלות נגיף חמורות,
 מכתבי שטנה, הסתות
 ועלילות דם, הפחדות הצקות
 ומעצרים, המתנות מתישות,
 ועידות בינלאומית, שרים
 וצרים, **כל אלו וכיוצא בהם**
חברו יחדיו למנוע בכל מחיר
את קיומו של הקיבוץ הקדוש
של רבינו בצל ציונו הקדוש
באומן בימי ראש השנה, אבל
 אף אחד מהם לא הביא בחשבון
 ולא שיער כלל את הלבה
 הרותחת והשלהבת הלוהטת של
 הרצונות והכיסופים ההשתוקקות
 והגעגועים שהם יציתו ויבעירו
 בלבבות רבבות חסידים נאמנים
 בכל תפוצות תבל **שגמרו אומר**
בכל נפשם ובכל מאודם לעשות
הכל כדי לזכות לקיים רצון
צדיק הדורות להיות אצלו על
ראש השנה "איש לא יעדר"!
 כשכל זה מלווה בעצרות תפילה
 ובמעמדים תחינה מרטיטי
 לב, ובשפכי כמים לבך נוכח
 פני ה' על פני יערות ושדות
 בכל קצוות תבל | **כל העולם**
כולו תלוי בראש השנה שלי

י. בוסקילה

תמונות: בעולמה של ברסלב, ר' יצחק מאליק

טיסה מרגע לרגע

נפתח בסיפורו המרגש של הרה"ח ר' יצחק פרידמאן שליט"א, מיקירי וחשובי אנ"ש הדר בווייליאמסבורג שבניו יורק.

למעלה משלוש יממות בילה הרה"ח בדרכים בגילו המתקדם בלע"ה - הש"ת יאריך ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים - ומתוכן כמעט יממה תמימה בהמתנה בשדה התעופה באודסה. לא זו אף זו, נסע דרך שלוש מדינות עד אשר זכה להוציא מכוח אל הפועל את חשקת לבו.

הכרטיס לנסיעה המקורית סמוך לר"ה נקנה חודשים רבים מראש, מספר ר' יצחק, כשהתחילו השמועות על קשיים אפשריים בכניסה לאוקראינה הוחלט להקדים את הנסיעה ליום ראשון פרשת כי תבוא, כשלושה שבועות לפני ר"ה. אלא שביום שלישי שקדם לו הגיעה השמועה המדאיגה על סגירת שערי אוקראינה כבר בימים הקרובים, ואז התקבלה על אתר ההחלטה להקדים עוד יותר את הנסיעה ולצאת כבר למחרת ביום רביעי, ממש 'מורגע להרגע'.

"באותו יום עוד הייתי בחיידר", מספר ר' יצחק המכהן ככוחן ומפקח בת"ת בווייליאמסבורג, "הודעתי למנהל שאני נוסע כבר עכשיו לאומן. הוא איחל לי נסיעה טובה והוסיף: 'אני רואה שאצלך חודש אלול זה 'חודש השמחה', משום שנוסעים לרבי. אז סע לחיים ולשלום".

"הלכתי הביתה לארוח. כמוכן בני הבית היו קצת מודאגים מהנסיעה, בפרט בהתראה כה קצרה. אבל אמרנו תפילת הדרך ויצאנו בעזרת ה'. אנו נוהגים לומר תפילת הדרך בתוך שמונה עשרה ב'שומע תפילה' ויצאנו לדרך בשעה טובה ומוצלחת.

וברוך ה' "על ההתחלה" הזמין לנו הקב"ה את המניעה הראשונה והיו פקקים גדולים בדרך לשדה התעופה. הגענו לשדה ממש זמן קצר לפני שסגרו את הדלפק.

הטיסה שלנו הייתה עם עצירה, מניו יורק לפריז ומשם לקייב. הדייל בדלפק הסתכל במחשב וראה שיש רק כרטיס אחד עבורי אבל לא מצא את הכרטיס של בן לוויית. הוא ניסה ובדק ואחרי כעשרים דקות אמר שכבר מאוחר מדי ובכל מקרה לא נוכל לעלות על הטיסה.

ניסינו לטעון שאנו עומדים שם כבר 20 דקות אבל הוא טען כנגדנו שהיה עלינו להיות שם 3 שעות קודם לכן. קראנו לאחראי עליו והוא ניסה בכל זאת לעזור אך לא הצליח. באין ברירה, ר' שמחה האס נ"י שהיה איתנו התקשר לסוכן נסיעות והזמנו כרטיס נוסף לטיסה אחרת שיוצאת בעשר בלילה. זאת הייתה מסירות נפש מצד ר' שמחה, כיון שהוא היה כבר אמור לעלות על הטיסה הראשונה שכל רגע הייתה אמורה לצאת.

"יזכר זאת לדורות..."

יום יבוא וכותבי ההיסטוריה יספרו בהשתאות על שלהי שנת תש"פ, השנה שבה אלפי חסידי ברסלב עשו מאמצים עליונים כדי להגיע לאומן,

בתקופה שבה נראה היה כי כוחות אדירים עשו יד אחת כדי למנוע מהם זאת. השורות הבאות נכתבות (כמו שאר הדברים בגיליון זה) בשעה שבה אין איש בעולם שיודע כיצד יראה ראש השנה הקרוב בצילו של הרבי. אבל מה שכבר ידוע בוודאות ובבירור גמור, ואף גנוז וצפון לנצח באוצרותיו של הבורא ית', הוא סוד וערך המאמצים הכבירים שכבר נעשו למען הנסיעה הקדושה והשתא. בין אלה שהסתיימו בהצלחה בחסדי ה', אך באותה מידה ממש - גם אותם שהסתיימו (לעת עתה!) בפחי נפש, שהרי לאמיתו של דבר לא הלך לאיבוד שום רצון טוב ושום השתדלות ומאמץ ובוודאי שלא כיסופים נפלאים, טרחות יגיעות וממון כגון אלה.

המעייין בסיפור נסיעתו של מוהרנ"ת לארץ ישראל מבחין מהרה כי הוא מקפיד להביא כמעט כל פרט בקשר לנסיעה זו, ואף מציין זאת במפורש, וזאת לגודל ערכה של הנסיעה הקדושה שבה תלוי עיקר יהדותו, ובה כל פרט הוא בעל חשיבות עצומה.

אף אנו, כיום, אין לנו אלא דברי רביה"ק שאמר על הנסיעה אליו לראש השנה: "אין דבר גדול מזה!", ואיחל לעצמו שיזכה לראות אור בהירות הדרך שאנו נוסעים עליו אליו. וכבר לימד מוהרנ"ת אשר כל נסיעה ונסיעה של כל אחד לראש השנה יהיה לה חלק בקץ הגאולה.

בוודאי ראוי אם כן להאריך מאד בתיאור מפורט של כל שלב ושלב בנסיעתו של כל אחד, אשר אלו יהיו מן הסתם הסיפורים שיסופרו לעתיד לבוא ולא תשבע האוזן לשמוע שוב ושוב כל שביב מהנסיעה, התחושות, המניעות ונסי ה' הגדולים שהופיעו על כל אחד במסלול הפרטי שלו. אך קצר המצע מהשתרע, ואין להאריך בזמן שרבים מאנ"ש וכן כמה מעורכי גיליון זה נמצאים כלשון מוהרנ"ת "על פני השדה" כפשוטו וכמשמעו...

לפיכך, להלן ננסה ככל שידינו מגעת לתאר את המצב הייחודי שבו נמצאו השנה המונוי אנ"ש, דרך כמה מסיפורי הנסיעה המיוחדים שהגיעו לידינו.

כרטיסים חדשים

הזמנו כרטיסים חדשים לי ולנכדי ובשעה טובה המראנו בעשר לכיוון לונדון. ואז ראינו שהייתה השגחה פרטית בכך שהפסדנו את הטיסה הקודמת, כי במטוס ללונדון היו 400 מקומות וכמעט חצי מהם היו ריקים. כך שהיה בנקל יותר לשמור את העיניים, לנוח קצת, להתפלל כהוגן וכו'. הייתה הרחבת הדעת.

"באותו יום עוד הייתי בחיידר", מספר ר' יצחק המכהן כבוחן ומפקח בת"ת בויליאמסבורג, "הודעתי למנהל שאני נוסע כבר עכשיו לאומן. הוא איחל לי נסיעה טובה והוסיף: "אני רואה שאצלך חודש אלול זה 'חודש השמחה', משום שנוסעים לרבי. אז סע לחיים ולשלום"

ראוי לציין כי בחודשים האחרונים לא היו כמעט טיסות ישירות מניו יורק לאוקראינה. רק בימים אלו התחילו טיסות אך הן מיועדות לאזרחים אוקראינים בלבד.

מאחר שהכרטיס היה 'תפור' מכמה כרטיסים נפרדים, כשהגענו ללונדון היה עלינו להוציא את כל המזוודות ולהירשם מחדש לטיסה הבאה כולל צ'ק אין וכו'. ואז צריך לעבור סדרה ארוכות של שאלות וחקירות, 20 שאלות עוברי ועוד 20 שאלות לנכדי. מניעה חדשה... בחסדי ה' זה עבר בנקל יחסית.

אחר כך עלינו על הטיסה לפראג. וגם שם עוד ה' יתברך שהגוי שהיה אמור לשבת לידי החליט לעבור למקום אחר וכך היה לי מקום נוסף לנוח קצת, לשים את הספרים וכו'.

בפראג היינו צריכים להמתין שש שעות עד לטיסה הבאה לאודסה. גם שם ראינו השגחה פרטית נפלאה ממש 'בצר הרחבת לי'.

כשאני נמצא בשדה התעופה אני מבקש בדרך כלל הסעה בקלנועית. כך אפשר לשבת עם עיניים סגורות בלי צורך להסתכל מסביב. מלבד העובדה שלפעמים ההליכה לאורך כל הטרמינל יכולה להיות מתישה ומעייפת. בנוסף שילמתי סכום מסוים עבור ישיבה בטרקלין (לאונג'). בקשתי מהגוי שיביא אותי לשם וימצא לי פינה שקטה. בחסדי ה' המקום היה ריק לגמרי במשך שש שעות ולא נכנס שום אדם. יכולתי לשמור את העיניים, ללמוד, לנוח.

הטיסה השלישית מפראג לאודסה לקחה 3 שעות ועברה ברוך ה' רגוע.

המצור בשדה תעופה

ואז התחילה המניעה הגדולה מכולן... כיון שנחנתו באודסה בשעה 12 וחמש דקות, בדיקת 5 דקות אחרי שנסגרו הגבולות בהפתעה לאור הודעת ממשלת אוקראינה.

ראש השנה תשפ"א אבןקשה 11

יומן התלאות והתיקונים

העבירה בי צמרמורת נוראית, ומכניסה בלבי החלטה שאני חייב לנסוע ויהי מה. אבל אז אני מסב את עיני אל תוך הבית: שעת צהרים, הילדים פעילים ונמרצים, הופכים ומשחקים בכל דבר שנקרה בדרכם, ואני לא מצליח להעלות על דעתי עכשיו חודש ימים שאני לא אהיה פה...

טענה נוספת שהועלתה הייתה העובדה שבידי ויזה אוקראינית שעשיתי לפני תקופה, ובוודאי אוכל להיכנס באמצעותה אפילו אם אוקראינה תיסגר לגמרי, ולכן לא תהיה לי שום בעיה. אבל אני לא רציני לקחת שום סיכון... ומצד שני, איך עוזבים בית בפעילות מלאה ועוזבים הכל לזמן כה רב.

נשאתי את עיני לשמים וביקשתי מה' בתחנונים ובדמעות שיעזור מכיוון שאין לי שום עצה לתת בנפשי, לנסוע או להישאר. צדדים לכאן וצדדים לכאן. דקה ועוד דקה כשכולי נקרע לגזרי גזרים. החלטתי למסור את עצמי בידו של הכל יכול, שינהיג אותי כרצונו, לא שאני מתימר להיות איזה בעל זכות גדול, אבל זו עצה של הרבי וזה הדבר הכי חזק בוודאי.

כך לאחר שסיימתי להתבודד גמלה בליבי ההחלטה לקנות קודם כל כרטיס טיסה לרגע הראשון שניתן במחיר שפוי. התקשרתי לחבר שלי והוא בטוב ליבו הסכים לחפש עבורי טיסה קרובה. כמובן שכל הכרטיסים ליום הקרוב לקייב ולאודסה היו במחירים גבוהים מאד יחסית ליכולתי. החלטנו לנסוע לשדה התעופה ז'אפרוזה שבאוקראינה, מקום שמן הסתם לא הייתי שומע עליו בחיים וכל שכן שלא הייתי מגיע אליו בגופי, אלמלא אותו מצב שנקלעתי אליו בהשגחה עליונה.

אולם האור של הביטחון והשלווה שאפפו אותי עדיין לא חלחלו לתוך קירות ביתי... שם לא היה על מה לדבר בשום אופן. חודשי! להישאר חודש שלם לבד! זה פשוט לא אפשרי.

שעת היציאה התקרבה, המזוודה מונחת במרכז הסלון, וכשכל כולי מלא ייסורים ובלבולים אני ממלא עוד פריט ועוד פריט לפי מה שהצלחתי לדלות מזכרוני (שדי בגד בי באותה עת). אולם נראה היה שהימצאותה של המזוודה לא הועילה הרבה כדי לנחם אותי, ואולי רק הדגישה את המציאות המפחידה.

כשם שפרצופיהם אינם שווים, כך גם המניעות בדרך לצדיק המפריש לכל אחד דרך מיוחדת לפי שורש נפשו. מניעות מבית ומחוץ, מניעות המוח והלב, ועל כולנה מחיצת הברזל האוקראינית. ולבסוף הוציאה!

סיפור מחזק ומחמם לב, על מניעות קשות מנשוא שהסתיימו בהארה גדולה, מספר אברך מאנ"ש המתגורר בצפת:

"השמועות הסתובבו באוויר הרבה זמן. היו כאלו שאמרו שהם יסעו בערב ראש השנה והכל יהיה בסדר, והיו כאלו שקראו להם "מכחישי שואה", כהשוואה (להבדיל) להתעלמות של יהודי אירופה מהשמועות שהסתובבו על מעשי הנאצים.

בתחילה הייתי מאלו שציידו שלפנינו הגרוע מכל. אולם לאחר שפורסם המ'תווה' הרגשתי נעשתה מאד חיובית וקיוויתי שהכל יהיה בסדר. למקרה הצורך רכשתי לעצמי כמה כרטיסים שונים, לכמה תאריכים ובכמה חברות, למקרה שיהיה צורך לצאת מוקדם או שאחת הטיסות תתבטל וכד'.

אלא שביום רביעי כי תצא, כל התמונה התהפכה בבת אחת, אחרי שקיבלתי טלפון מידיד קרוב שדיווח כי בליל אמש עברה ההחלטה על סגירת שערי אוקראינה החל מיום שישי. ההרגשה באותם רגעים אינה ניתנת לתיאור בשום צורה. הרגשתי פחד איום ונורא, חשש עצום מילא את ליבי - האם אוכה להיות באומן בראש השנה??? מיד התחילה קדחת של טלפונים לנסות לברר אם אלה רק שמועות או שאכן יש דברים בגו, אולם חבר שהתקשר מאומן הזהיר אותי לא לקחת סיכונים, לעזוב הכל ולנסוע מיד לאוקראינה.

כאן נתקלתי במניעה עצומה שנראה היה שאין לי שום דרך לעבור אותה. בני הבית שלי הסבירו לי בצורה פשוטה ביותר שאין שום היתכנות לעזוב את הבית עם כל הילדים, מה גם שבכל יום צריכים לצאת לעבודה מחוץ לבית, ונסיעה שלי תגרום לכך שלא יהיה סידור לילדים שחוזרים מוקדם.

הלב שלי מיאן להסכים. עמדתי בחלון ועיניי מלאות דמעות חמות, אני רואה את עצמי עומד בביקורת הדרכונים בערב ראש השנה, כשמולי עומד פקיד גבולות קשוח ומאיים ומודיע לי בתקיפות: "נייט! זאקריט!" (לא! סגור!). המחשבה על כך

אילו היינו נוסעים בטיסה המקורית היינו מגיעים לקייב וגם שם היו מניעות כידוע. אבל אלה שהגיעו לקייב עוד הייתה להם טענה שהטיסה הגיעה לפני כניסת ההגבלות לתוקף. אנחנו הגענו אחר כך. אמנם העסקנים טענו שהטיסה מפרגת יצאה 'בהיתר' אבל באותה שעה זה לא הועיל.

למעשה סגרו אותנו בשדה התעופה עוד לפני שלקחו מאיתנו את הדרכונים, הושיבו אותנו בצד וחיכינו שעות ארוכות. זאת למרות שפניתי לאחד השוטרים שם והראיתי לו שיש לי ויזה מיוחדת לאוקראינה - ויזה עבודה שמאפשרת בהמשך להשיג אזרחות. זה לא עזר.

למעשה ישבנו שם עד השעה שש בבוקר ורק אז הסכימו לראות את הדרכונים שלנו, אחרי התערבות העסקן הראשון שטיפל בנו, ר' שמעון פרידמן נ"י מאומן. קראו לכל אחד בנפרד ושאלו אותנו שאלות, למה הגענו ולאיוז מטרה, כמה כסף יש לנו וכי' וכי'. לבסוף ציוו עלינו לחתום על מסמך ברוסית. הייתה התלבטות גדולה אם לחתום ולבסוף החלטנו לחתום, ובדיעבד זה היה לטובה.

אגב, נכדי שהיה באותה שעה בקייב, ר' יהוסף שווארץ, לא הסכים לחתום על מסמך דומה, כיון שלא רצה לחתום על משהו שלא ידע את תוכנו. ולמרות זאת הצליח להיכנס בסוף. ולעומת זאת היו כאלה שחתמו ונשלחו חזרה לארה"ב.

על כל פנים אתי נהגו בכפפות של משי, בגלל גילי הקשיש וחולשת גופי, בפרט אחרי נסיעה ארוכה כזו של 24 שעות ועוד 12 שעות המתנה בשדה התעופה.

ואז הודיעו לנו שמחזירים אותנו בטיסה הבאה אל מחוץ לאוקראינה... זה היה כמה שעות לפני שבת, אז אמרתי להם שאין מה לדבר. אני יהודי ולא אסכים בשום אופן לנסוע בשבת.

בינתיים שלחו לנו אוכל ושתיה ע"י העסקנים היקרים שיחיו. היינו שם 8 איש והגיע אוכל עבור 40 איש...

כמה שעות לאחר מכן הגיעה ידיעה משמחת שלבסוף כן נותנים לנו להיכנס לאודסה. השמחה הייתה עצומה. קשה לתאר. "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

השעה הייתה דחוקה סמוך לשבת, אבל הם התעקשו שאנו מוכרחים לעבור את הבדיקה לקורונה לפני שאנו יוצאים. הסתובבנו שם עם הדרכונים הלך ושוב. הזמן עבר ולהם הייתה את כל הסבלנות שבעולם.

אחד יוצא מחדר החקירות מותש ועייף אחרי חקירה שהזכירה את הסיפורים על רוסיה בימי של סטאלין. הם חיפשו בכל דרך למצוא איזה חור בתוכניות, מה שיאפשר להם להסביר את סיבת שילוחו חזרה, וזאת בכדי לתת לדבר תוקף "חוקי" - כך הסביר לנו שליח חב"ד המקומי לאחר מעשה.

באמצע אחת החקירות התעלף בחדר אברך יקר, מעסקני אנ"ש, שהיה עסוק כמה ימים רצופים ללא שינה במגבית הגדולה שהייתה אותה שעה עדיין בעיצומה. השומרים שנהלו מעט רצו להביא מים מהברז וקראו לרופא של שדה התעופה שהגיע עם תיק מיושן שכלל פלסטרים וסוכריות למציצה.

לאחר שנסתיימו העיניים הנפשיים בחקירות, נלקחנו בקבוצות של חמש חמש לכיוון לא ידוע. הייתה תקווה כלשהי שאולי הלחץ פעל את פעולתו והנה אנחנו משוחררים, אך על מה שקרה בפועל לא חשבנו אפילו בתסריטים הכי גרועים.

הוכנסנו אחר כבוד בטריקת דלת רועמת לתוך קופסת פח לווהט, ריקה לחלוטין. ארבעה קידות ורצפה עם כמה ספסלי ברזל הם שריהטו את המבנה ה'מפואר' השוכן בצמידות למסלולי ההמראה המיושנים.

כל צעקותינו וזעקותינו נענו בתשובה אחת: פה תהיו עד יום ראשון ואז תחזרו לאיסטנבול. אבל מה עם אוכל? צעקנו. ומיטות? ומים? אפילו בקבוק מים אחד לא הועמד לרשותנו, ולאחר תחנונים נשלחנו לשתות ממימי הברז הדולף שעמד שם כנראה עוד מימזת ניקולאי.

אוידית נכאים שררה בהאנגר הלוהט. חיילים עם אלות וכלבים ניבטו אלינו מהחלונות, וראש השנה אצל הרבי כבר נראה היה כחלום רחוק. רק תהינו כמה אפשר עוד לסבול עד שנחזור הביתה...

ישבנו ושוחחנו בשפל קול כשהשומרים מביטים עלינו במעין שחוק למשבתנו, כשאנו מחכים ומחכים לבוא הישועה.

אחרי שעברו קרוב לתשע שעות החלו להגיע ידיעות על שתדלנות ופעילות שנעשית מכל רחבי הגלובוס למען שחרורנו. הבנו שישנם עוד יהודים שתקועים בקייב ובאודסה ומנסים להפעיל את כל המי ומי לעשות משהו למעננו.

פתאום נפתחה דלת הפח החלודה והשומר האוקראיני מתחיל לקרוא שמות לפי סדר הדרכונים. כבר לא תלינו הרבה תקוות בהתפתחות הזו, אחרי כל מה שעברנו באותו יום, ואחרי כל כך הרבה אכזבות וציפיות. אלא שאז הוצאנו בשיירה אחד אחרי השני אל עב בניין הטרמינל, והלא ייאמן אכן אירע... דרכוני הוחתמו בחותמת הכניסה המיוחדת... אושרה כניסתנו לאוקראינה! ברוכים הבאים בשם ה' רבי, אנחנו בדרך אליך!!!

שמועות שונות ומשונות והעדפנו שלא לחשוב על מה שיכול לקרות חלילה...

בחלק השני של הטיסה תקף אותי גל פחד ששיתק אותי לגמרי. לא יכולתי לעשות כלום, לא לדבר עם חברים ואף לא לאכול, רק ישבתי ואמרת תהילים, פרק אחר פרק, עד שבזמן הנחיתה סיימתי ב"ה את כל הספר.

ברגעים הראשונים אחרי שירדנו מהמטוס נראה היה שהכל כרגיל. נכנסנו לטרמינל המיושן והמוזנח והמתנו בתור יחד עם המון גייים לביקורת הדרכונים. אלא שלפתע ניגשו אנשי משמר הגבולות והחלו להעמיד בצד את כל מי שחזות פניו ענתה בו שהניח תפילין היום בבוקר... לבנו נפל בקרבנו. כבר התחילו המניעות? כך קובצנו יחד בפניה, כאשר מפייהם של האוקראינים נשמעת מילה אחת בלבד כתשובה לכל שאלותינו: "חכו". אמרו ולא יספו.

כך עברו להם שעה ועוד שעה, בלי שום הסברים, בלי להגיש לנו מים, בלי אוכל ובלי אפשרות לגשת אל המזוודות שלנו. בינתיים הגיעו עוד טיסות עם המוני גייים וכלום נכנסים כאילו אין כלום, רק מי שזכה לצלם אלוקים על פניו נצטווה לעמוד בצד.

כולנו הגענו מצוידים במסמכים שונים. כל אחד הגיע עם קלטר שלם... החל בביטוח הרפואי האוקראיני, וכלה בטיסות המשך והזמנות למלונות מסוגים שונים בעולם.

לאחר כמה שעות החלו לקרוא לנו לחקירות אחד אחד. היינו בטוחים שהנה כולנו נסביר את ההסברים המשכנעים שהכנו, זה על נסיעה לפראג דרך ביקור בבאבי יאר, וזה על נסיעה לטורקיה דרך סיוור היסטורי בבלב, והנה נמצא את עצמנו מעברו השני של הדלפק.

אך המציאות טפחה על פנינו. ראינו איך כל

אני הייתי חזק בדעת - אני נוסע ויהי מה. ניסיתי להתחיל לדבר ולהסביר על חשיבות ראש השנה, על הצינור הבלתי מתפשר, על הדיבור של ר' נתן שהיה נוסע אפילו על סכינים. אולם כך עברה לה למעלה משעה ושום דבר לא זז...

בשלב זה נשברתי לרסיסים. התחלתי פשוט לבכות בדמעות שלישי. אין לי שום ברירה, אני מוכרח לנסוע! איך אוכל להתעלם מדבריו הברורים של רבינו הקדוש, שמלווה אותי עשרות בשנים בכל נפתולי חיי? בכל המעברים שלא הייתי שורד בהם בשום צורה? מי יעזור לי כשאגיע לעלמא דקשוט? מי ילווה אותי עוד בהמשך חיי, עם כל ההרפתקאות שממתנות לי מעבר לפניה?

רק אותו אחד שהבטיח שמי שיבוא אליו הוא יוציאנו משאול תחתיות. רק אותו אחד שאמר "צופיה הליכות ביתה", "אני מסתכל על כל אחד ואחד מכם", רק אליו אני רוצה להיות קשור ועל ציווי אני מוכן למסור את כל המעט שיש לי עדיין.

הדמעות זלגו בחופשיות, והצעקה שיצאה מהלב הנשבר החלה להפיח בבית רוח של תקווה. הילדים שהיו ערים באותו זמן, על אף השעה המאוחרת למדי, הסתכלו בהשתאות ולא הבינו מה קורה פה. הם רק הרגישו שמהו גדול מאד מתרחש בסלון באותו זמן...

כשיצאתי לבסוף מהבית - ברגשות מעורבים - השעה הייתה אמנם מאוחרת מאד, אבל הרוגע והשלווה כבר חזרו לשרור וההחלטה התיישבה על הלבבות.

יחד איתי קנו כרטיסים עוד שני חברים נוספים, וכך יצאנו לדרך מצפת בשעה שש בערב לטיסה שהייתה אמורה להמריא באחת בלילה.

ברוך ה' הטיסה עברה ללא תקלות מיוחדות, רק הפחד והחרדה ליוו אותנו מכל צד. היו

שדה התעופה על רקע ההאנגר בו הוחזקו כעצורים

בין שאר הסיפורים המופלאים על אנשי הבעל תפילה ששיחרו בדרכים שבועות ארוכים לפני ר"ה, שמא ואולי יזכו להגיע לאומן, תופס מקום מיוחד סיפורה ההרואי של קבוצת אנ"ש דארה"ב שעברו התעללות מחפירה בידי השלטונות האוקראינים ולאחר מכן גם הצרפתים, עוכבו במשך שעות ארוכות בתוככי מטוס על הקרקע (דבר שלא נשמע כמוהו בעולם המודרני, ואף נוגד את חוקי התעופה האוסרים על השארת נוסעים בתוך מטוס על הקרקע למעלה משלוש שעות ברציפות) ולבסוף אף נכלאו למשך שעות שעות על לא עוול בכפם.

בסיפור זה ניכרו בעליל הן כוח הקדושה, כאשר דבריהם הקדושים של רביה"ק ומהר"ת עוררו את המשתתפים לעזוב את כל הנוחות והסדר למשך כמה שבועות ולאחר מכן לסבול את כל התלאות שפקדו אותם, והן - להבדיל אא"ה - תוקף מלחמת הסט"א בנסיעת שנה זו, כאשר מדינות ומעצמות נחלצו כדי למנוע מהם את גודל הנחשק.

אך הלימוד העיקרי מאנשי קבוצה זו, מיקירי אנ"ש ממש, הוא סוד ההתחזקות והשמחה אפילו במצבים שנראים 'אבודים'

אנחנו בדור כה שפל, שאין צדיקים, ואותנו דווקא קירב הקב"ה לצדיק גדול כזה כמו רביה"ק. כמה שבח והודאה צריך כל ברסלבר חסיד לתת בכל יום ויום. כמה שעות ביום

דהיינו הבדיקה. אני חששתי מאד שמדובר ב'תרגיל' של האוקראינים כדי לגרום לנו לחזור לשדה התעופה ואז ילכו אותנו ח"ו בתופים ובמחולות מחוץ למדינה... אבל אז דיברנו עם אחד העסקנים שמכיר טוב את שדה התעופה באודסה והוא אמר שידוע לו בבירור שהמקום שבו עושים את הבדיקה נמצא בנפרד לגמרי משאר שדה התעופה ואין שום חשש. וב"ה אחר כך הגיעו התוצאות שכולנו היינו 'נקיים'.

הגענו לאומן!

יצאנו לדרך מאודסה לאומן ועדיין הייתי במתח גדול כל הדרך אם באמת נזכה להיכנס לאומן. כי היו דיבורים שאולי יטילו סגר על העיר. אבל בחסדי ה' יתברך זכינו והגענו. "מי האמין לשמועתנו". הנה אנחנו באומן!

כששאל אותי ר' שמחה האס איך ייתכן ששמעתי באודסה שעומדים להחזיר אותנו ח"ו לאמריקה - ולא התעלפתי. אמרתי לו שבאמת, שלא אתעלף לשמוע כזה דבר - אין זה כי אם נס... כי אם חלילה הייתי מתעלף, היו מפנים אותי לבי"ח באודסה ומשם מסתמא הישר בחזרה הביתה..

אני עכ"פ מודה לקב"ה ונותן שבח והודאה שזכיתי וכך חשבתי גם בשעת 'הגומל' כשאמרתי 'שגמלני כל טוב' - טוב הרי זה צדיק, כמ"ש אמרו צדיק כי טוב.

שבת מבודדת ושמחה באודסה

בערך חצי שעה לפני כניסת שבת הם אפשרו לנו לצאת בלי לעבור את הבדיקה, בתנאי שנבצע את הבדיקה אחרי שבת. זה היה אחרי כמעט 18 שעות בשדה התעופה.

נכנסנו לאודסה בשעה טובה. ראוי לציין שהקהילה הליטאית באודסה קירבה אותנו מאד. עד היום איננו יודעים מי שילם על מלון עבורנו ומי שילם על סעודות שבת. ובנוסף גם למלון הגיעו סעודות. 8 חבילות ובכל חבילה סעודות ל-8 אנשים... בשפע ובהרחבה גדולה.

רב הקהילה פסק שמצד 'חמירא סכנתא מאיסורא' עלינו להתפלל בחזר צדדי. בתחילה הוא רצה שנתפלל לגמרי ביחידות, אבל אחר כך ריחם עלינו, איך אפשר לעשות דבר כזה ליהודים... אז הרשה לנו להתפלל בחזר צדדי שפתוח לבית הכנסת.

השמחה שהייתה באותה שבת, הסעודות, הזמירות וכו' היו גדולות מאד. בשבת בבוקר רציני לברך הגומל, ואז הרשו לי להיכנס אחרי מפטיר רק בשביל לומר 'הגומל' ולצאת... במנחה כבר הקלו את הגזירה והרשו לנו להצטרף למניין עם דלת פתוחה. ראיתי שעל פי ההלכה זה מצטרף לכתחילה. ולהבדלה כבר הרשו לנו להיכנס פנימה...

אחרי הבדלה היינו בשמחה גדולה, ואז נזכרנו שיש עדיין איזה עניין לפתור,

ממסלול ההמראה אל תא המעצר

שבת בצל קדושי פריז

העסקן המקומי הרב לוי הגיע לסדר לנו כניסה לפריז, כיון שכיום כל אירופה סגורה ומסוגרת בפני אזרחים זרים. בהשתדלותו נכנסנו כולנו לפריז לשבת בחסדי ה', וגם זה הוא פלא משום שהדבר לא אפשרי בתקופת הקורונה - להיכנס לצרפת בלי ויזה מיוחדת.

השבת בפריז הייתה מופלאה ממש. ראוי לציין בפרט את המסירות של שלוחי חב"ד שפעלו לטובתנו בצורה יוצאת דופן. קבוצה אחת הייתה אצל הרב לוי וקבוצה אחרת אצל הרב ביטון. כזו מסירות, כזה שפע. הם לא הסכימו לקבל מאיתנו כל תמורה.

היינו גם באוהל של קדושי פריז, ועד עכשיו נמצאים תחת הרושם של זה.

במוצאי שבת התחלנו לחשב את צעדינו. קיבלנו הודעה על כך שעדיף לא להיראות כיהודי, כי מי שנראה יהודי מסומן על ידם מיד כמי שאסור לו לעלות לטיסה.

היה שם בבית חב"ד חדר שנקרא חדר גמ"ח, שם יש הרבה בגדים בלויים שמיועדים לעניי המקום וזה מה שנשאר ולאף אחד לא היה בו חפץ. לקחנו מכל הבא ליד ולבשנו על עצמנו. נהיה שם ממש 'ששון ושמחה'. פורים.

למחרת התפללנו, הלכנו למקווה והתכוננו לצאת לדרך מפריז לקייב. הרב לוי - שהמסירות שלו הייתה באופן שלא ייאמן - ליווה אותנו כל הדרך ודאג שנוכל לעלות לטיסה. ממש הכריח אותם להעלות אותנו.

מוחזרים לפריז

אולם מיד כשהגענו לקייב עלו אנשי משטרה וחיילים אוקראינים למטוס, הורידו את כל הגויים, ואת כל היהודים השאירו במטוס. לא עזרו לנו כל התחפושות. הם זיהו מיד שאנחנו יהודים ואמרו לכולנו להמתין.

כמובן שפה הגיעה השבירה. כבר לא יכולנו עוד. אחרי כל הטלטולים והכיסופים והמניעות, אחרי שנוצנו את אמריקה לפני כמה ימים, ועכשיו לא נותנים לנו אפילו את ההזדמנות לרדת לשדה התעופה, אז הרגשנו כבר שהלב עולה על גדותיו מרוב כיסופים.

כל החיילים שהגיעו למטוס נעמדו בקדמת המטוס, כאילו כדי לשמור עלינו שלא נהיין חלילה לנסות לפרוץ לתוך המדינה השמורה שלהם.

באותן שעות שהיינו שם לא ניסינו חלילה לפרוץ בכוח וכו' כמו שהם ניסו לטעון אח"כ, אלא אך ורק התפללנו ורק דנו וצעקנו בזעקות מעומק הלב לה' שיחוס וירחם עלינו וייתן לנו להגיע לציון הקדוש.

עדיין הייתה תקווה טובה אחת - שמי שיש לו ויזה לאוקראינה יוכל להיכנס. כל כך קינאנו במי שזכה לוויזה היקרה הזו...

הטיסה מתבטלת

לאחר כמה שעות הגיעה הידיעה שהטיסה בוטלה! כבר היה אז יום שישי סמוך לזמן קבלת שבת, ורוב הציבור החליט שנשארים בשדה התעופה. ככל שניסינו לדבר על לב הפקידים שיאפשרו לנו לקבל טיסה חילופית לפני שבת, לא הייתה שום אפשרות כזו.

ואז התפצלה הקבוצה לכמה אנשים. היותר מבוגרים נסעו חזרה לניו יורק. חלק נסעו ללונדון כדי שיוכלו לשמור שבת כדבעי. אבל אני ועוד כמה נשארו בשדה לראות כיצד יפול דבר.

העניין הכי קשה היה העובדה שאפילו למטוס לקייב לא הרשו לעלות לכל מי שאין לו ויזה. אנחנו היינו מאד לחוצים, כי הגיעה ידיעה מהעסקנים שמי שגיע לפני שבת לאוקראינה יזכה להיכנס, וזו הייתה כמעט הבטחה, אבל ראינו שההשגחה מסבבת אחרת ולא הייתה שום דרך למצוא טיסה וכל שכן לעלות עליה בלי ויזה. ניסינו בכל מיני דרכים ותירוצים שונים לעלות לטיסות, אבל לא היה על מה לדבר. דברינו נפלו על אזניים ערלות.

ואפילו לאחר מעשה, כאשר כל המאמצים הסתיימו בפחי נפש לע"ע ובדרך הטבע קשה לראות סיכוי להגיע לאומן (בפרט עם הויזה השחורה' הידועה לשמצה שבה החתימו והכתימו את דרכוניהם).

על שרשרת האירועים שהתרחשה עם קבוצה זו מספר אחד המשתתפים בה, הר"ר יואל פרידמאן הי"ו:

יוצאים לדרך

"ביום רביעי בלילה, מיד כשיצאה הידיעה שהולכים לסגור את אוקראינה ביום ראשון, לקחתי רכב יחד עם עוד כמה אנשים ונסענו למשרדי סוכנות הנסיעות.

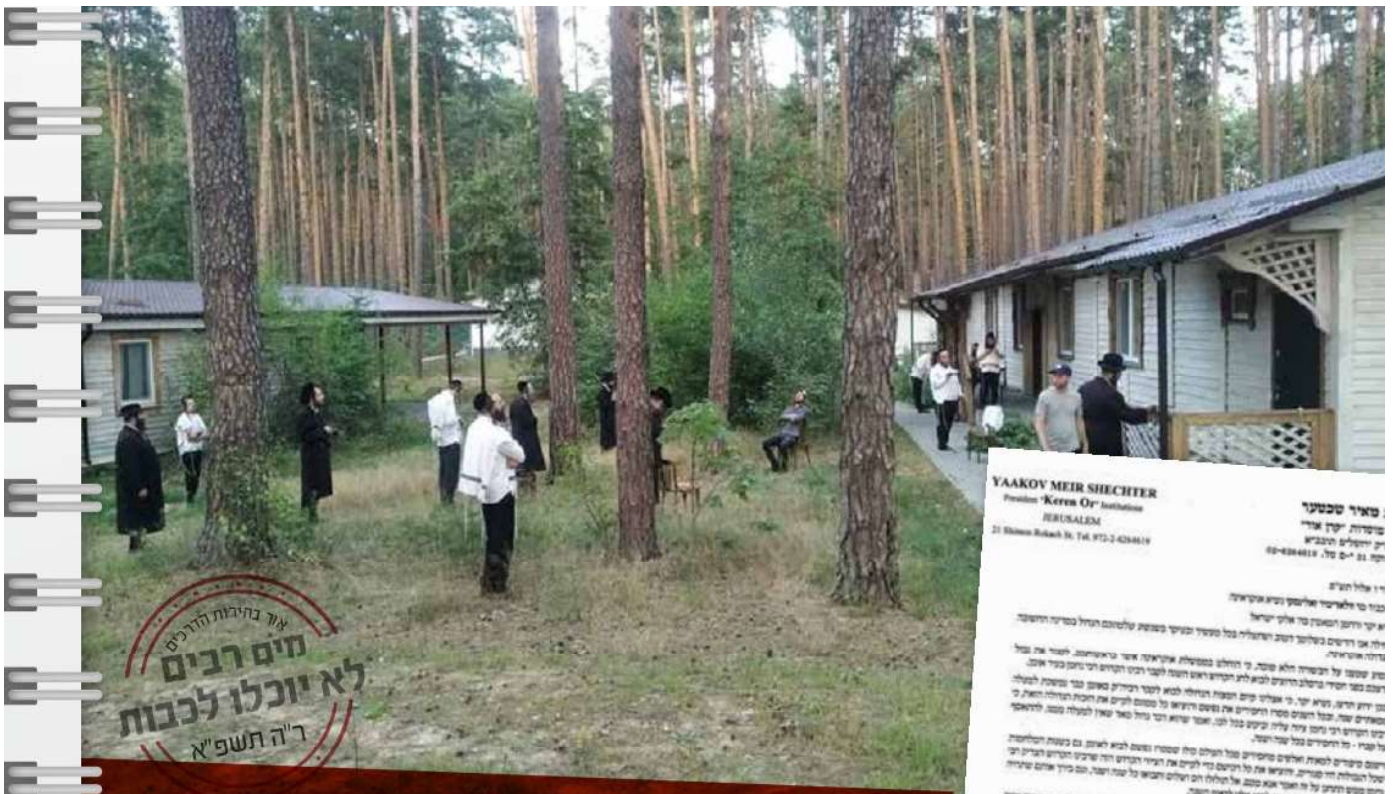
הסוכן הציע לנו טיסה שיוצאת מיד אבל זה היה סמוך מדי וראינו שלא נספיק לצאת. לבסוף יצאנו יום למחרת, ליל שישי. בדרך לשדה התעופה נודע לנו שהאוקראינים כבר סגרו את השערות - מוקדם מכפי שהודיעו בתחילה - אבל החלטנו שנוסעים בכל מחיר. יחד היו איתנו עוד אברכים יקרים מאנשי שלומנו בויליאמסבורג, קריית יואל וכד'.

הייתה לנו עוצרה בפריז. שם כבר קיבלנו ידיעות ברורות שבקייב מכניסים רק אוקראינים. כולם נשברו לרסיסים. חלק רקדו כדי להמתיק הדינים, חלק בכו בדמעות והתפללו.

אנ"ש בשדה התעופה בפריז ערב שבת כי תצא

«

כששאל אותי ר' שמחה האס איך ייתכן ששמעתי באודסה שעומדים להחזיר אותנו ח"ו לאמריקה - ולא התעלפתי. אמרתי לו שבאמת, שלא אתעלף לשמוע כזה דבר - אין זה כי אם נס... כי אם חלילה הייתי מתעלף, היו מפנים אותי לבי"ח באודסה ומשם מסתמא הישר בחזרה הביתה

לא זכו להתקרב לרבי, על זה אין לו קושיה. אבל מה שהוא עצמו כן זכה להתקרב זה הרי פלא וקושיה. והרבי ענה לו: גם זה אין קושה...

בוודאי יש יהודים חשובים שלומדים תורה יומם ולילה ומקריבים בשביל הרבי כל השנה, ועדיין יש להם מניעות ועומדים בגבול כבר יומיים. ואילו אנשים פשוטים כמונו כן זכינו.

מובא בשו"ע שיהודי צריך להתפלל ברפאנו בשביל יהודי אחר שאינו בקו הבריאות מצד זאהבת לרעו ממוך. וכך גם בענין פרנסה וכו'. אנתנו הרי זכינו עכשיו להיות אצל הרבי. צריכים להזכיר לעצמנו שדאש השנה של הרבי עולה על הכל. פירושו שאין דבר בעולם שגדול מזה.

הרי אדם יכול לחיות בעולם הזה 120 שנה ולדבר כל הזמן מגדולת הר"ה של רבנו ולא יגמור. ר' לוי יצחק אמר פעם שמה שהרבי אמר "אני נהר המטהר מכל הכתמים", הרי זה כמו בטבילה שצריך שלא תישאר אפילו שיערה אחת מחוץ למים... כך בענין של הרבי

אנשים שמכירים אותי התפלאו, ר' יצחק, איך ייתכן שאתה כל כך רגוע. אבל הרגשתי בבירור שהכל מונהג בהשגחה מלמעלה.

במה זכינו...

כששומעים על נסיעה כזו של אדם מבוגר כר' יצחק, דרך כמה מדינות, עם ריבוי עצירות - לעלות, לרדת, לעלות, ושוב לרדת ושוב לעלות... להתמתן בכמה שדות תעופה שעות ארוכות ובתוך כך לסבול את המתח והציפייה שמא לא יתנו ח"ו להיכנס - עם כל העלויות והירידות הללו, ובפרט ה"אומרים לו המתן" הארוך, אזי נזכרים ממש בתורה ו', ובעוד תורות ושיתות של רביה"ק ומהורנ"ת על האדם היושב על הפתח כחום היום... אכן, בקיאות כזו בהלכה, הליכה כפשוטו, היא חידוש שנתחדש בשנה זו.

שאלנו את הרה"ח שליט"א: מה הפשט שאנו זכינו להיות פה ואחרים - לעת עתה - עוד לא. "ר' נתן הריי שאל את הרבי כן. שמה שאחרים

ה'תפארת שלמה' מביא ש'ושמחת בכל הטוב' זה הולך על הצדיק. הוא מספר שם שהחזרה הקדושה מולבין במשך 16 שנה מדי יום ביומו הודה לקב"ה על נשמת רבי לוי יצחק מברדיטשוב.

זה הרי קל וחומר. החוזה הרי היה בעל רוח הקודש וגם תלמידיו היו גדולים וקדושים. ובכל זאת הודה מדי יום ביומו, כולל ר"ה יוה"כ פורים וכו'... ואנתנו בדור כה שפל, שאין צדיקים, ואנתנו דווקא קירב לקב"ה לצדיק גדול כזה כמו רביה"ק. כמה שבח והודאה צריך כל ברסלבר חסיד לתת בכל יום ויום. כמה שעות ביום...

הרבה עסקנים היו מעורבים בהשתדלות לטובתנו. והעסקן הגדול ביותר היה רבינו הקדוש, וכל התפילות שאמרו עבורנו.

היה פה עוד פלא. אני מטבעי אדם קצת לחוץ. בדרך כלל כבר מיום רביעי אני מאורגן לשבת. לא משום שאני כזה בעל מדרגה אלא כדי לא להיות בלחץ. והפלא שלאורך כל הנסיעה הזאת עם כל המיניות והטרדות הייתי רגוע לגמרי.

ועוד חשובים וטובים שוחררנו לנפשנו. עורך הדין והחוקר הסבירו לאותו עסקן שבא לשחררנו, שכיוון שלא נמצאו שום סתירות בדברי כל עצורי הקבוצה, וגם משום שהתנהגו בצורה מעוררת השתאות שהם אינם רגילים אליה (בדרך כלל אסיר גוי שנמצא בתא סגור כל כך הרבה זמן משתולל דופק וצועק ללא מנוחה...) וגם הדרך בה דיברנו הייתה משכנעת, היינו נראים כאנשים תמימים שנקלעו למערכה ולא כמחוללי המהפכה בעצמם. עכשיו, לאחר ששוחררנו, קיבלנו הזמנה למשפט שייערך בעוד כמה חודשים בצרפת.

ואז חשכו עינינו. תא אפל כמו בצירים של סיפורי הילדים. הסירו מעלינו את הציצית ולקחו מאיתנו את התפילין, ואפילו את המשקפיים וכל דבר אחר שרק היה לנו. לא יכולנו לעשות שם כלום. רק להתפלל לה' מליבנו ולומר פסוקי תהילים שזכרנו בעל פה. השוטרים הביאו עבודי מתא אחר מזרזק מאד, כדי שיהיה לי בכל זאת על מה להניח את הראש. כל דבר שרצינו - אפילו הדברים הכי מינימליים - היינו צריכים לדפוק ולהתחנן שיביאו לנו. אפילו מים. כל דבר. אוכל כשר לא נתנו לנו בכלל, רק זרקו לנו כמה פריטי אוכל לא כשרים.

ברגע שקלטנו שכלו כל הקיצין, התחילו במטוס זעקות ושאות מעומקא דליבא, ממש אדם מסוכן ח"ו. כל הסיפור הזה האריך מאד את הזמן עד ההמראה. בעצם האוקראינים רצו פשוט להחזיר אותנו עם אותו מטוס בחזרה לפריז, אך כיוון שלא שיתפנו פעולה הסיפור התארך והתארך כמעט 6-7 שעות. לאחר מעשה שמענו שחברת התעופה הפסידה מהסיפור סכומים אדירים של כסף, כיון שדבר כזה לא נשמע בכל תולדותיה של מערכת התעופה העולמית.

שם יוחלט אם לקנוס אותנו או רק לתת לנו ויזה שחורה לכל מדינות האיחוד האירופאי אולי לפטור אותנו בכלל. בעז"ה. ברוך ה' כבר יצרנו קשר עם עורך דין יקר מחסידי ברסלב שמוכן לייצג אותנו בחינם בתיק הזה.

השחרור המופלא

הבשורה על השחרור הגיעה דקות מספר לאחר שחשבתי שכבר כלו כל הקיצין. היינו בפחד איום בלי משקפיים ובלי שום ספר וחשנו שעוד מעט יקרה לנו משהו. מיד לאחר השחרור לקחו אותנו שלוחי חב"ד ברכבים נוחים לאכול ארוחה דשנה שהייתה כמים קרים על נפש עייפה. לאחר מכן לקחו אותנו למלון, והכל ללא שום תמורה. בשלב זה הודיעו לנו העסקנים שמומלץ להתרחק מצרפת מהר ככל האפשר, ומה גם שכל מי שנסע איתנו קיבל ויזה שחורה לאוקראינה ולצרפת, ולכן אם ננסה להיכנס לאחת המדינות אנחנו עלולים להיכנס למאסר מידי. אני לא מתחרט על שום דבר שהיה בנסייעה הזו, בפרט שזה הפעיל לחץ מאד גדול על אוקראינה, דבר שאולי יעשה טוב לפתיחת הגבולות. ובעיקר, אני מתחזק וזוכר כל הזמן שהנסייעה כשלעצמה מוזכרת המון בספרי רבינו כתיקון עצום בפני עצמו - "אור בהירות הדרכים שאתם באים אלי על ראש השנה"...

ראש השנה תשפ"א אבןקשה 17

היינו סחוטים ממש. אחרי כמה ימים של נסיעות טלטולים ואי וודאות, עברו עלינו עכשיו עוד כמה עשרות שעות של מעצר.

אבל על הדיבורים והצעקות שיוצאות מתוך כזה מעצר... על זה אני לא מוכן לוותר לעולם. "מבטן שאול שיוועתי". ביקשתי מה' שיראה בעונני, איך שעשיתי מה שרק יכולתי כדי להגיע לציון וזה מה שיצא, וכעת אני כלוא פה בין ארבע קירות של בטון, בשפל המצב כזה.

בהמשך התחילו לקחת אותנו לחקירות שהיו קלות יחסית. הסברתי שלא עשיתי כלום וזו סתם עלילה. וכך לאחר 20 שעות הגיע לשם אחד מעסקני קהילת חב"ד כדי לשחרר אותנו.

כשחלף הזמן הזה בטרם נודע לנו סופית שאנו משוחררים, בקשנו מהשוטרים להניח תפילין. ממש התחננו כיוון שהחוק בצרפת אומר שאם לא מגיע שופט לדיון על שחרור אוטומטית נכנסים למעצר של 24 שעות נוספות, ויוצא שעובר עלינו יום בלי הנחת תפילין חלילה!! אלא מצד השוטרים ממש ללא היה מה לדבר על כך, כך שזמן השחרור היה נס גם מצד כך שניצלנו מיום ללא תפילין.

לאחר מעשה התברר שלא היה כל כך פשוט לחלץ אותנו מהעלילה שנתפרה עלינו. הם חיפשו קורבן בכל מחיר, עד כדי כך שהטייס בעצמו העיד נגדנו שחוללנו פרובוקציה במטוס ובגללנו נגרם לחברה נזק עצום. רק הודות למאמציהם הבלתי נלאים של הרב לידרמן, הרב לוי, הרב הלפרין

לבסוף התחילו לעלות הנוסעים האחרים שהיו אמורים לחזור לפריז, כשהחייילים שומרים עלינו כל הזמן שלא נזוז מהמקומות שהוקצו עבורנו באחורי המטוס. התייחסו אלינו ממש כמו עבדניים מגורשים. לבנו היה נשבר מאד עם כל התקדמות של המטוס לעבר מסלול ההמראה... כך עד הנחיתה בפריז.

מבטן שאול שוועתי

מיד עם הנחיתה בפריז ראינו איך מגיעה אל המטוס קבוצה שלמה של שוטרים צרפתים. הם ניגשו ישר ליהודים שהיו על המטוס ולקחו מתוכנו שישה איש בלי הסברים מיותרים, תוך הודעה קצרה "אתם עצורים!".

מה שהתברר לאחר מכן הוא שהיות ולחברת התעופה נגרם מהסיפור נזק עצום, הם היו חייבים להעניש מישהו. אז מי האשם במקרה כזה? היהודים כמובן, כך נלקחנו אל עבר תא המעצר. חשוב מאד להזכיר שוב את הרב לוי שמיד עם מעצרו כבר היה בשדה התעופה והרגיע אותנו. הוא הסביר לנו שכל הנראה נשהה בתא המעצר עד 24 שעות ואז משחררים בדרך כלל.

בתחילה הושמנו בחדר גדול בתוך שדה התעופה ולאחמ"כ נלקחנו כבולים בידינו ורגלינו תחת משמר הדוק כאחרוני הפושעים אל בית המעצר הראשי בפריז הבירה. כשהכניסו אותנו לתאי המעצר חילקו אותנו לזוגות, שניים שניים,

האחדות המופלאה, קול התורה שנשמע ברמה, נסיעות לשדה מדי חצות לילה, נחלי הדמעות שנשפכים כנחל במנייני התהלים, גמילות החסד שמתגלית במלוא תפארתה

הצצה להתקבצות אנ"ש במדינת בלארוס שבת ולהמתין על הגבולות עד ישיקף וירא ה'

גבול אוקראינה - בלארוס

פרוודור

בדרך לאומן

אור בהירות הדרכים
מים רבים
לא יוכלו לכבות
ר"ה תשפ"א

ראש השנה תשפ"א אבקשה 19

שיא הסעודה היה בליל שבת כששרו כולם כאחד את זמר 'יה אכסוף' לרבי אהרן הגדול הטמון פה - 'פתח להם נועם ורצון לפתוח שערי רצונך'. הלבבות כאילו פורצים החוצה: פתח להם, פתח להם, שערי רצונך אוייי

הרב פימה בלימוד עם ילדי החמד

אדמור"י קרלין לדורותיהם. במרחק דקות ספורות שוכן קברו של הרה"ק ר' אהרן הגדול מקרלין זיע"א, כאשר בצוק העיתים לא נשאר כל שריד וזכר למצבה עצמה. אפילו שלט אין כאן, ואם לא המסורת המקובלת העוברת מדור דור - לא היינו יודעים כלל שבין שתי העצים העבותים הללו שוכן ארון קדשו.

"מעולם לא אמר אדם צר לי המקום שאלן..." - אין הדבר אמור כשמדברים על אותה עיירה שנקראת פינסק. שכן הבעיה המרכזית לחסידים שהגיעו בהמוניהם היא בעיית הלינה.

בסמיכות לבית הכנסת נמצא מקום הלינה המרכזי ב"מלון אנדריי", שהוקם בשלהי שנות השמונים בכדי לארח וועידה קומוניסטית רחבה. קריסת מסך הברזל השאיר מלון ענק וריק כמצבת זיכרון לגוש הסובייטי כולו, למעט מתי מעט של אורחים. בימים כתיקונם המלון בקושי מתפקד, אבל עכשיו כל חדריו מלאים ודחוסים ביהודים חסידים הסובבים בלבבות הומים, בהשתוקקות אין קץ, להגיע כבר ולמצוא את עצמם בצלו של רוח אפינו.

עברו יום ויומיים, והמלון התמלא עד אפס מקום. אולם זרם הבאים רק הלך וגבר... החסידים ניסו את מזלם, וחלקם הצליחו לשכור מקומות לינה במלון ליד האוניברסיטה גם בדירות אירוח שונות בעיר, והחלק האחר נאלץ לנדוד אל מחוץ לפינסק, ועשרות ק"מ מהעיר כבר נתפסו כל המיטות בכל המלונות והצימרים.

כך הכל התחיל...

בתחילה הגיעו חסידים מעטים מאד וההרגשה הייתה כמו במדבר של ממש.

בהמשך התחזק הזרם האנושי וגבר טיפין טיפין עד שהפך לנחל ממש, אשר נמשך לפינסק בעיקר בגלל התנאים: מקום לינה סביר, בתי כנסת, מקווה - ויהודי אחד.

יהודי אחד, חסיד קרלין סטולין ושמו הרב משה פימה שליט"א, שמנהל מזה שנים את הקהילה היהודית בפינסק. יהודי חם וער, שעד שלא נתקלים בו לא מאמינים שהוא קיים. ומי שלא הכירו עדיין, כדאי לו פעם אחת ללכת ולבקר בעיר ולראות מקרוב למה מתכוונים כשאומרים "יהודי חם". במשך כמעט חודש, ר' משה דאג וארגן את כל מה שנצרך בפינסק, כאשר המוקדים העיקריים הם בית הכנסת המרכזי של חצר הקדוש, ובית הכנסת העתיק של העיר, בו התפלל הרה"ק ר' אהרן הגדול מקרלין. מקווה מהודר, אוכל ביד רחבה, הסעודה ועזרה מול הרשויות - הכל ניתן ביד רחבה ובשמחה כאילו מדובר במשהו פשוט ושולי.

ככל שהתרחב וגדל ציבור הבאים הוא הוסיף ופתח בית כנסת וחדר אוכל בבית הספר היהודי

כפשוטו ממש. ולמרות כל זאת, ועל סמך שמועות פורחות, לא רוצים לאבד את הסיכוי הקלוש הזה, אולי בכל זאת יקרה נס ומשם תיפתח הדרך לרבינו...

קבלת הפנים

מדינת בלארוס מקבלת את פניך בקרירות אופיינית, אבל בעילות מפתיעה למדינה שעדיין ניכר עליה היטב כי היא היתה פעם חלק מהגוש הסובייטי - החוקים השונים והרישומים התכופים בכל חנות ובכל מלון מזכירים זאת שוב ושוב. בחיצוניות, עם זאת, הכל מטופח נקי ומתוקתק. פרוזדור יפה בדרך לקיים את ציווי רבינו הקדוש 'איש לא יעדר'.

ספק רב אם בכל שנות קיומה של המדינה הזאת, מאז נוסדה מחדש כמדינה, התרכזה בה כמות גדולה כל כך של יהודים. בעיר פינסק, שלה עבר יהודי היסטורי מכובד, נדמה היה לרגע שחזרו כמאה שנה אחורה. יהודים בעלי צורה, נערים וילדים זורמים לעיר הזו, ומתרכזים בשכונה שבה שכנה בעבר העיר קרלין, עד שאחותה הגדולה פינסק גדלה וגדלה ובלעה אותה בתוכה.

כאן מתרכזים אנ"ש בסביבות בית הכנסת העתיק "קרלין-סטולין" שבו נהגו את נשיאותם

המציאות העגומה, כאשר שערי ציון נעולים ומדינת אוקראינה סגרה את שעריה לחלוטין, הולידה מחדש בקרב חסידי ברסלב את ההשתוקקות הנוראה והכיסופים העזים שהיו מנת חלקם במשך שבעים שנות הקומוניזם, בהם כמעט שלא היתה שום אפשרות להגיע לאומן.

מי מילל ומי פילל שיבוא יום ובחורי חמד ואברכי משי צעירים "הדור אשר לא ידע את יוסף" שלא היו שותפים לרגשות הגואים באותם שני רעבון, ונולדו לתוך שנות השבע בהם הדרך לאומן פתוחה לרווחה מתוך תנאים משופרים מאד - זילו דמעות רבות מעיניהם, מתוך תפילות, געגועים וכיסופים אין קץ, שיזכו לתקון נפשם אצל רועה הנשמות הטמון באומן.

הציבור החרדי בכלליותו עומד ומשתומם. אנשים לא מאמינים למשמע אזנם ולמראה עיניהם, כיצד ראשי משפחות תופסים בידיהם את הבחורים והילדים, משקיעים דמים בכרטיסי טיסה למינסק הנידחת, עוזבים את הכל ונוסעים לארץ לא דרועה, בידיעה ברורה שעדיין אין להם מקום להניח את ראשם ללינת לילה, ולמעט כמה חבילות קוקרים במזוודה שבידיהם - אין להם כל מושג מה יאכלו, כאשר על אוכל מבושל הם אפילו לא חולמים.

וכל זאת אפילו ללא תוכנית מסודרת כיצד להגיע לאומן, כאשר עדיין השערים סגורים, העתיד לוט בערפל ואיש אינו יודע מה יילד יום -

ויהיו רחמיך מתגוללים

ככל שנקפו השעות והימים, הציבור התחיל להפנים שראש השנה מתקרב במהירות וחייבים לעשות הרבה יותר בשביל לשבור את החומות כדי שנוכל להגיע לאומן. הביטוי המיידית לכך היה הוספה מהירה של עוד ועוד מניינים לאמירת תהלים ו'שמות הצדיקים' כדי להגיע לאומן. כך גם הוחלט לקיים עצרת על קברו של ר' אהרן הגדול, הטמון במרחק הליכה רגלי מבית הכנסת של פינסק, כדי לזעוק ולהתחנן ולשאוג למען פתיחת שערי ציון הנעולים, ולמען הקיבוץ הקדוש.

העצרת אורגנה מראש באישורו של רב הקהילה היהודית בפינסק, איש החסד הרה"ג ר' משה פימה שליט"א.

בעצרת ניתן היה לראות כיצד המשתתפים כולם זועקים ומנסים לקרוע את השמים כפשוטו. נשפכו שם דמעות כמים. הגרונות ניחרו בזעקות התפילה. בסיום העצרת, שוררו אנ"ש למשך זמן רב בהתרגשות ובכיסופים את שירו של רבי אהרן הגדול "י-ה-אכסוף", תוך שהם חוזרים שוב ושוב על הבית "ויהיו רחמיך מתגוללים על עם קדשך".

שם, על ציונו של רבי אהרן הגדול מקרלין, שעל מצבתו מופיעות המילים 'ורבים השיב מעוון', ניתן היה לומר שאכן ממש כך, באותה עצרת שהיו בה כאלו בכיות וכזו התעוררות שבו רבים מעוון. ויהי רצון שתקבל תפילתם לפני בורא עולם, ונזכה לחזות במהרה בפתיחת השערים.

איה העט והסופר שיוכלו לתאר את קבלת השבת הנלהבת, במהלכה ריקדו וקיפצו זקנים עם נערים 'איי, אומן אומן ראש השנה...' סעודות השבת לא ביישו שבתות מאורגנות של חסידיות אחרות. היה שפע ומבחר והכל בטוב טעם.

שיא הסעודה בליל שבת היה כשכולם כאחד שרו את הזמר 'ה אכסוף' לרבי אהרן הגדול הטמון פה, במלים 'פתח להם נועם ורצון לפתוח שערי רצונך'. הלבבות כאילו פורצים החוצה: פתח להם, פתח להם, שערי רצונך... אוייי.

תורה שלמדתי באך

בהשתדלות ר' מרדכי רחנטל הוקם היכל התורה 'פינסק', במטרה ליצור מסגרת לבחורים והילדים השוהים בעיר, כשגם כאן נחלץ הרב פימה שליט"א לסדר לילדים כניסה לאחד מפארקי השעשועים בעיר עבור אלה שלמדו בהתמדה. בנוסף הודפסה והופצה כמות גדולה של דפי הלימוד הקבועים ובסופם תיקון הכללי ותפילה ע"ז לזכות להגיע לאומן, כדי להקל על הבאים.

לבנות בפינסק, וגם דאג ופעל לארגן ולסדר מקומות לינה ומשלוחי אוכל גם לעיר הבירה מינסק ועיירת הנופש צ'ייקה, כדי שכולם ירגישו בנוח ויוקל מעליהם קצת עול טלטולי הדרך. האבא של בלארוס!

ההרכב של כל כך הרבה סוגים וגוונים של תלמידי רבינו, האחדות שנוצרה וההשתוקקות של כולם להגיע בסופו של דבר לאומן, הביאו לכיסופין ודבקות נפלאה. הזוך והתום שולטים בכיפה. באמת אמרו שאין בית כנסת אחד של אנ"ש, אפילו במקומות הנידחים ביותר, שלא שלח נציגות מכובדת לקיבוץ קדוש זה. יקשה עלינו לתאר את האווירה במקום זה זר לכאורה, שבוכל מה שמאחד את הבאים הוא בכלל מקום אחר - שנמצא באוקראינה...

ויהיו רחמיך מתגוללים...

בשבת התקיימו התפילות והסעודות בשלושה מוקדים, בית הכנסת המרכזי, בית הכנסת הישן, ובית הספר לבנות.

העצרת על צונו הקדוש של ר' אהרן הגדול

מים רבים
לא יוכלו לנו
ר"ה תשפ"א

הקיבוץ שבדרך ל'קיבוץ'...

בין האלפים והרבות הגולים בחודש הרחמים והסליחות דהאי שתא, הפזורים בארצות הגויים ברחבי תבל, גלו גם כמה וכמה אל מדינת אנגליה בעיר לונדון הבירה.

ראשית הקיבוץ הלונדוני הייתה בתחילת חודש אלול, כשראוני הבאים היו אלה שבאו מארה"ב והונחזרו.

מתחילת השבוע של פרשת כי תבא גדל זרם המגיעים, ונאספו בלונדון עוד ועוד עשרות ומאות מאנ"ש. חלקם כאלו שכבר היו באוקראינה והוחזרו ללונדון, וחלקם כאלו שהגיעו ללונדון כתחנת מעבר כדי להמשיך לאוקראינה ולא הורשו לעלות למטוס הלאה. בנוסף נמצאים ביניהם אף כאלה שהגיעו בכדי לטכס משם עצה איך להמשיך ולנסוע בדרכם לרבינו הק'.

בימים אלו החלה רוחו של רבינו מתפשטת ומתרחבת ברחבי העיר הקרירה והמנומסת, שם נראים עוד ועוד חסידים המטלטלים עם ה"פקלאות" ומחפשים מקום להניח את ראשם הדואב. בית המדרש דחסידי ברסלב מלא מפה אל פה בכל שעות היום. בחצות הלילה נראים אנ"ש הולכים למקוואות שבעיר, ובית המדרש מלא בזקנים עם נערים ואפילו תינוקות של בית רבן, המשננים את סדרי לימודיהם יזמם וליל.

נוכחות אנ"ש בולטת ביותר, כשהחסידים אנשי ארץ ישראל מסתובבים ברחובות לונדון עם מלבושי הקודש של ארץ ישראל, ובפרט בשבת קודש, שבה נראו עשרות רבות לבושים בקאפטן הירושלמי, מלבושים אשר כמעט אינם נראים במקומות אלו בדרך כלל.

עסקני אנ"ש מספרים שההיערכות הלוגיסטית לכמות כזו של אורחים היא משהו שחסידי ברסלב בלונדון מעולם לא התכוננו לו. איש לא תיאר לעצמו כזו כמות של אורחים, וגם בימים כתיקונם קשה מאד לדאוג לאש"ל במספרים כאלה אפילו בנסיעות מאורגנות, ובוודאי שלא בהתראה קצרה כזו. אבל בחסדי השי"ת רואים עין בעין כי רוח הצדיק מרחפת על פני הבאים והשם היה בעזרונו שעלה בידינו להשיג לכל אורח מקום ללון וכל הצרכים הנלווים.

בית המדרש של חסידי ברסלב בלונדון,

ר' יהושע מאיר דויטש, מייסד 'כולל חצות' בארה"ק, השוהה גם הוא בעיר פינסק הקים גם כאן 'כולל חצות' מאולתר לכל מאן דבעי, יחד עם נסיעות לשדה סמוך, להתפלל ולהתחנן לפתיחת השערים.

בבית המדרש של פינסק, שאולי מעולם לא ראה כמות כה גדולה של חסידי ברסלב, מתקיימת ישיבה של ממש. שיעורים קבועים כמעט כל שעה ברצף, שהבולט שבהם הוא שיעורו הקבוע של המרא דאתרא שאותו אין אחד שמעוניין לפספס. השיעורים מרתקים ומלאים באור וחיות של קדושה ויראת שמים. ייזכר לטובה הרב בצלאל נהרי שנטל אחריות ועמד בראש, ולקח על עצמו את האחריות על כל ההתארגנויות וההודעות על אפשרויות הסידור בבלארוס והמסגרות השונות.

באוירת ההתקבצות המופלאה הזו, מרחפת כל העת שאלה שמציתה רצון דקדושה בלבבותיהם של רבים: מה הרבי רוצה פה מאתנו? עבור מה נשלחנו לכאן? כולם מסכימים פה אחד שבוודאי אין שום הבנה לבר אנוש בסוד המניעות הללו. אולם מתוך שיחות החברים הרבות שנשפכו כאן התחדש 'דיבור'... הלא רבינו אמר שהוא רוצה לראות את אור בהירות הדרכים שאנו נוסעים אליו. ואכן בכל שנה אנחנו משקיעים בדרכים הרבה 'כסף' וחלקנו גם הרבה 'דרך', כמו כל אותם שמגיעים מאוסטרליה ושאר מקומות רחוקים. השנה התחדש בנוסף העניין של 'זמן', כאשר אנשים משקיעים זמן ארוך בשביל הראש השנה של הרבי, שבועות ימים לשבת ולחכות לצפות ושוב לנסות, האם איך, מת'...

תחושת האחדות המופלאה המורגשת כאן היא ממש בחינה של 'מעין ימות המשיח', וכולם אומרים זאת בהתפעלות שוב ושוב. כולם לומדים ביחד, שמחים ביחד, מצפים ומשתוקקים לאותו דבר ביחד, ההרגשה היא שאם היעד שלך זה אומן, אתה אתנו בסירה אחת. וזוהי אכן הנקודה, שכשכולם מרגישים שהם רק אורחים, אין שום התעסקות במצב העכשווי מלבד ההכרח ממש. אם כל הסיפור הזה נולד רק בכדי להראות איזו אחדות צריכה להיות בינינו, דינו! אשרינו!

בשעת סגירת הגיליון שוררות למרבה הצער אכזבה ודאגה עמוקה בקרב שוהי בלארוס, לאור העדכונים האחרונים על נסיגה במגעים מול האוקראינים.

אך בד בבד יודעים אנו בבירור גמור שני דברים נפלאים: האחד - אין שום ייאוש בעולם כלל, עד הרגע האחרון ממש! והשני, והוא העיקר - גולי בלארוס אינם רק 'בדרך' לעשות משהו, אלא *כבר* עושים ופועלים שעשועים כאלה שלא היו מימות עולם כפי הנראה בחוש. ומי יודע אם לא זכו דווקא השנה, עם כל הייסורים והטלטולים והמתח הבלתי נגמר, להשלים תיקונים שאלפי דורות חיכו להם!

"כי בְּיָדַי יֵשׁ מְנִיעוֹת רַבּוֹת בְּעוֹלָם שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁבֵּר... על-כן עָקַר הָעֵקֶשׁ שָׁנָתָה הוּא רַק בְּצוֹן, שְׂאֵיךָ שֶׁהוּא עַל כָּל פְּנִים לֹא יִחְלִישׁ אֶת הַרְצוֹן. וְאֶפְלוּ אִם מוֹנְעִים אוֹתוֹ בְּאֵלִפִּים וּרְבֻבוֹת מְנִיעוֹת שֶׁנִּדְמָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְשַׁבֵּרם בְּשׂוּם אִפְן, אֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וְיִצֵּא בְּכָל פַּעַם בְּצוֹן חֶזֶק יוֹתֵר. כִּי הַחֲשֵׁק וְהַרְצוֹן צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה כְּפִי הַמְּנִיעָה..." (ליקו"ה אורח חיים ב' ברכת המזון ד אות כ)

ששוהים בימים אלו בלונדון לא ניתנת לתיאור כלל, הן בלימוד ביחד והן בעזרה של ממש בכל דבר הנצרך במקום, עד כי ממש אפשר להמליץ עליהם מחדש את דברי רביז"ל "העולם ראוי שיתמהו על האהבה שביניכם".

כל אנשי שלומינו המתארחים כיום בעיר לונדון מכירים טובה לעסקנים הדגולים הפועלים למענם מסביב לשעון, ומתפללים ומקווים להימצא במהרה בצל צח בראש השנה הבעל"ט.

מאורליינ"ש ז"ל, אשר נהרג בלונדון ע"י בני בלייעל בעת הכרת המלך החדש לפני כשמונה מאות ושלושים שנה ונטמן בבית החיים היהודי דשם. אנ"ש הע"י ששהו בימים אלו בעיר, ניצלו את ההזדמנות ובאו בהמוניהם לשפוך תפילה במקום קבורתו הק', לעורר זכותו לדבר ישועה ורחמים לקראת השנה החדשה, ואמרו תיקון הכללי מיוחד למען יזכו אנ"ש להגיע לר"ה לרבינו הק' זיע"א.

האחדות והאהבה השוררים בין כל גוויי אנ"ש

המכיל כמה עשרות מקומות ישיבה, מלא עד אפס מקום ואינו מצליח להכיל את כל האורחים החשובים. אולם רבינו כבר אמר ש"מי שיש לו לב לא שייר אצלו מקום". וב"ה נתקיים בבהכנ"ס "עומדים צפופים ומשתחוים רווחים". כל העלויות מגיעות מאיסוף פרוטה לפרטה מבין אברכי אנ"ש.

מידי יום מתקיימות תפילות וזעקות ברוב עם לפתוח שערי ציון, וכמו כן ריקודים להמתקת הדינים. במשך כל שעות היום נראים אנ"ש באמידותיהם הרבות לחודש אלול, ובין מנחה למערב נמסרים שיעורים ודרשות מפי חשובי אנ"ש ובהם הרה"ח ר' שמעון אלי' ברין ו הרה"ח ר' שמעון צבי שפירא, שהלהיבו את הלבבות ברצונות וכיסופים להגביר החשק בלא להתבלבל.

בהמשך גם נפתחה ישיבת בין הזמנים לכלל הבחורים עם מבצעים וחלוקת פרסים. בסדרי הישיבה נכללו גם לימודי הישיבות בהם לומדים הבחורים, וגם שיעורים בספרי רבינו מפי הרה"מים החשובים, כמו כן נסיעות להתבודדות מחוץ ליישוב וכדו', וכן נסיעות לציונו של הרה"ק ר' שלום משאץ זצ"ל אשר כידוע כתב פירוש ארוך מלא מוסר לעבודת ה' על סיפורי מעשיות (מעשה י"א).

אנשי לונדון כולם, אף אלו שאינם נמנים על חסידי ברסלב, קבלו את אנ"ש בסבר פנים יפות ובשמחה רבה, וכולם הביעו התפעלות מגודל המסירות נפש למען הראש השנה העולה על הכל.

ייזכרו לטובה ידידנו היקרים חסידי ברסלב שבלונדון, אשר לא נחו ולא שקטו, יום ולילה לא ישבותו, לארגן לכל אחד ואחד אכסניה ומקומות אירוח על צד היותר טוב, וכן מקומות לאכול סעודת שבת קודש עם משפחות חשובות מאנ"ש הע"י, והכל ביד רחבה וברוח נדיבה.

כמו כן דאגו להביא מאכלים ומשקאות לחצר היכל בית המדרש אשר נעשה בימים אלו בבחינת מועט המחזיק את המרובה, ומהבוקר ועד הערב הוא מלא וגדוש באנ"ש הסועדים את לבם בסעודות גדולות כיד ה' הטובה - פת שחרית בכל סוגי המעדנים ומאכלי חלב וכדומה, וארוחת צהרים בטוב טעם ודעת. ממש בבחינת "לא חסר לנו מזון", כך שדאגת מה נאכל לא מטרידה את אנ"ש והם נכונים בכל עת לבוא אל הקודש ומצפים לקריאת 'אשרקה להם'...

מיום אל יום התמלא המקום בעוד עשרות ומאות מאנ"ש שבאו מכל הערים, וההתעוררות גוברת הן בעת התפילות הקבועות, הן בעת עצרות התפילה, והן בריקודים אשר ממש הפכו להיות כשמחת תורה או כשמחת בית השואבה, ריקודים עזים מלאי תקוה וכיסופים.

ביום י"ט אלול חל יומא דהילולא של אחד מגדולי בעלי התוספות, הרב רבינו יעקב

בית הכנסת ברסלב בלונדון

|| הרב ש.סופר ||

ממניעות לנעימות

יצא לי כל הטעם... כל השאיפות, כל הדיבורים וכל ההכנות הרוחניות לנסיעה הקדושה לרבינו הקדוש על ראש השנה כאילו פרחו ממוחו, לבו מכווץ, מלא עגמומית וכאב. אם לא היה די בקשיי הפרנסה שנקלע אליהם בשנה האחרונה ואשר הכבידו מאד על הוצאות נסיעה זו, יחד עם כל הבלבולים הפחדים והחששות של ערב הנסיעה, כאשר בכל רגע נשמעו הפחדותיהם של רשעי ישראל מצד זה והצהרותיהם המציקות של האוקראינים מאידך, נוסף לו גם הדכדוך העמוק מהבית, הבכיות והקינתורים שליוו אותו בצאתו פצעו את נפשו, הטענות והטרוניות צרבו בו כבשפוד מלובן, בכל שנה קשה נסיעתו כקריעת ים סוף, והשנה בה היה צריך להקדים נסיעתו יותר נתעוררו הכעסים וההצקות למעלה ראש.

לחפוף בדוקא בדבר זה.

רבינו ז"ל מביא על כך דוגמא מהחיים, כאשר מראים לילד קטן ממתק או משחק כלשהו שהוא חושק בו ותיכף חוטפים ומעלימים זאת ממנו. מתעורר התינוק ורץ אחר זה ביתר שאת וחושק בכל לבו לקבל זאת, כך, שדוקא מפני שהחביאו והעלימו את הדבר באה לו התעוררות חשק ורצון ביתר שאת, כך גם נוהגים מלמעלה בעת שרוצים לעורר אותנו לחשוק ולכסוף לדבר שבקדושה, ששולחים לנו מניעה, עיכובים וקשיים לביצוע הדבר, כדי לעורר אותנו להתגבר בתוקף החשק והכיסופים יותר ויותר.

החשק הוא אם כן הכלי והדרך כדי שנוכל להוציא מהכח אל הפועל את הדבר שבקדושה שברצוננו לעשות, והמניעה היא האמצעי להתעוררות החשק הזה שבלעדיו לא ניתן לזכות לקיים את המצוה או הפעולה הקדושה. ולכן, לא כל הדברים שווים במדת החשק הנצרך להם, ככל שהדבר שבקדושה אותו רוצים לקיים גדול ונעלה יותר, כן צריך לעורר חשק גדול יותר, הכלי צריך להתאים למדת השפע שצריך להשפיע בו, ועל כן, השם יתברך בעוצם אהבתו אותנו מזמין לנו קשיים ועיכובים בהתאם למעלת וקדושת אותו דבר שאנו צריכים להשיג. "כפי מעלת הנחשק, כן צריך להיות גודל החשק, ועל כן כשהנחשק גדול מאד, נמצא שצריך שיהיה לו חשק גדול מאד, אזי יש לו מניעה גדולה ביותר, שעל ידי זה החשק גדול ביותר" (שם).

"כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבתי ממחשבותיכם" (ישעי' נה-ט), מהלך מחשבתנו רחוק בתכלית מאמתת מחשבתו יתברך, לנו נדמה כי נסיעה נעימה המלאה באופן טבעי ברגשי קודש וחדוות הלב, היא זו הנסיעה הנשגבה שעל ידה ודאי נפעל ביתר שאת,

ולעומת זאת נסיעה שלוותה בקשיים, במניעות, במצוקת גוף נפש וממון, ודאי שהיא פחותה במעלתה, אך רבינו הקדוש מגלה טפח מן האמת שכאמור רחוק מאד מדעתנו, שהמניעות והקשיים הם הם כלי הקיבול הנפלאים והעצומים ביותר לשפע האלוקי שצריכים לקבל. צריך רק להבין את הרמז השמימי הטמון במניעות אלו ולקבל אותם באופן נכון.

רבינו הקדוש מלמדנו (לקו"מ ח"א סי' ט"ו) שכל דבר שבקדושה כדי שייצא מהכח אל הפועל חייב שיקדים לו חשק ורצון לקיום אותו דבר, והשם יתברך ברוב טובו ורחמנותו דואג לכך שינתן החשק הזה לאדם שנצרך לאותו דבר שבקדושה, "כל דבר שבקדושה שהאדם צריך לעשות, כגון לנסוע להצדיק, נותנים לו מתחילה חשק, כדי שעל ידי זה יעשה הדבר". איך גורמים לאדם לחשוק ולכסוף לדבר שהוא צריך לו?! שולחים לו מן השמים עיכוב ומונע לקיום אותו דבר זה מה שגורם לו להתעורר

להגביר את החשק לנחשק

כאשר אנו נפגשים בקשיים ועיכובים בדרך לקיום מצוה, לא זו בלבד שאין זה אמור להרפות את ידינו, לא זו בלבד שאנו צריכים להתגבר כנגדם ולנסות לקיים זאת על אף כל אלה, אלא שהקשיים עצמם צריכים לעורר בנו רגשי שמחה ויקר, הם הם שצריכים לנסוך בנו חיות וכח להתחזק לקיים את הדבר הזה בכל מחיר, זוהי פנייה ישירה מהבורא יתברך אלינו שנדע להעריך ולייקר את המתנה הגנוזה באותו דבר שבקדושה שאנו עומדים לפניו, והוא גם מושיט לנו בד בבד את הכלי לקניית ורכישת הדבר הזה, שהם עצם המניעות, "ועל כן ראוי לאדם לדעת כשיש לו מניעות גדולות מאד מאיזה דבר שבקדושה, ידע ויבין מזה, שזה הדבר שרוצה לעשות, הוא נחשק גדול מאד, ודבר יקר מאד, שמחמת זה המניעה גדולה מאד" (שם) רבינו הקדוש מורה לנו שראוי שנבין ונדע את מהותה של מניעה, למען לא נתפס במזימת היצר המרפה ידים על ידי המניעה ומחשיך על ידי זה את יקרת הדבר אליו רצינו לבוא, הצדיק אומר לנו: "דע והבן את שפת הקב"ה אליך, כשאתה רואה קשיים עיכובים וכבדויות בדרך הקדושה, הרי זה סימן שכאן טמון אוצר יקר, וכל מה שעליך לעשות להתגבר בתוקף רצונות וכיסופים לדבר היקר הזה, "ועל כן כשאתה חושק ביותר, בודאי יוכל לעשות הדבר, ויוכל להוציא מוכח אל הפעל, כי עיקר המניעה אינו אלא בשביל החשק, ועל כן כשאתה חושק ביותר כפי המניעה, ממילא נשבר המניעה".

הוא מוסיף ומגלה שם שזה סיבת כל המניעות והקשיים הרבים כשרוצים לנסוע לצדיק: "כי כשאישי ישראלי צריך לעשות דבר גדול הצריך ליהדותו, שכל יהדותו תלוי בזה, כגון לנסוע לצדיק אמת שבה תלוי הכל, אזי יש להאדם מניעות גדולות רבות מאד, ומזה בעצמו יבין האדם גדל מעלת הנחשק". לא פלא איפוא מדוע אנו רואים את גדול הקשיים בבואנו ליסע לצדיק, היות וכל יהדותנו תלוי בזה, צריכים אנו להמון רצונות וכיסופים לך, ורק באופן זה נוכל לקבל את הקדושה הנוראה הזאת, ועל כן ה' ית' ברחמיו מזמין לנו את הקשיים הללו.

ואם בכל נסיעה לצדיק כך, בנסיעה לראש השנה שלו, אשר רבינו הקדוש בצוואתו לדורות בערב ראש השנה האחרון שלו באומין "ענה ואמר בקול חזק מעומק הלב, בקול זע סגיא, 'ומה אמר לכם אין דבר גדול מזה, היינו מלהיות אצלו על ראש השנה" (חיי מוהר"ן ת"ז) וכמו כן גילה "שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, ואפילו הוא בעצמו זכרונו לברכה לא היה יכול לתקנם, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון" (שם), כמובן שלקדושה שכזו צריך המון רצונות וכיסופים, ולשם כך ניתנה לנו מתנת המניעות, שכאמור עלינו לידע ולהבין את מטרתם, רק להגביר את החשק והרצון ולא להיפר.

יקר אלפים פעמים בשבירת מניעות

זהו נסיון מופלא שהקב"ה מעמיד בפנינו כדי לקרב ולא לרחק, ועלינו לקרוא למניעות' אלו בשמם האמיתית 'נעימות' בימינו נצח, אלו הם כלי הקירוב וכלי הקניין לכלל הקדושה הנוראה הזאת העומדת בפנינו, וכפי שרבי נתן ז"ל כתב (ימי מוהר"ן ח"ב ל"א): "כך מדתו של הקדוש ברוך הוא שמונפה את האדם על ידי המניעות הגדולות שמזמין קדם כל דבר שבקדושה, בפרט קדם כל דבר שבקדושה שכל היהדות תלוי בו, כגון לבוא לארץ ישראל, או

להתקרב להצדיק האמת, שאז מזמין לו מניעות הנדמות למניעות גדולות וקשות מאד והכל בשביל החשק כדי שיתגבר חשקו ביותר, כי על ידי המניעות גדולות ועצומות יוכל להבין כמה גדול מעלת הנחשק, ואז יתגבר שיהיה לו חשק וכסופין גדולים כפי תקף המניעה ואז אם יתגבר חשק וכסופין, בודאי ישבר כל המניעות ויבוא אל הצדיק האמת ולא יאריך ישראל, כי המניעות לא באו אלא בשביל החשק".

מי שזכה והש"ת הכין לו את כלי הקיבול הנפלא הזה, והוא רואה לפניו יסורים ומיצרים בגוף בנפש ובממון מבית ומבחוץ, צריך שיידע ויבין שנסיעה שכזו יקרה אלפי פעמים יותר מאשר נסיעה רגילה שבה בקלות, וכפי שרבי נתן כתב במכתבו לבנו: "ואל יהיה לך צער כלל מה שאין אמת זוכה להיות אצלנו בכל פעם כרצונך הטוב, כי גם זה לטובה, כי יקר מאד אלפים פעמים כשאמת אצלנו פעם אחת גרבע שנה בשבירת מניעות כאלה, מאשר היית אצל כל שבוע בלי מניעות" (ע"ת טז), לא רק שהוא מעודדו שישבר את המניעות אלא שהוא גם מלמדו שהמניעה עצמה לטובה והיא היא שמייקרת כל כך את מעלת הנסיעות הבודדות שכן זכה להם.

מי שיודע באיזו השתוקקות וצמאון ינק רבי יצחק מאביו הקדוש רבי נתן, ואיזה כלי קיבול הוא היה לכל מילה שיצאה מפיו, עומד ומשתומם, הלא אם היה זוכה לבוא בכל שבוע אליו ודאי היה יונק הימנו מעיינות תורה וחסידות ועבודת ה' ללא גבול, וכאשר הוא לא זוכה אפילו לעשרית מכך, מורה לו אביו הגדול כי אותו מיעוט יקר אלפים פעמים יותר!!! כיון שזה הגיע בשבירת מניעות. מה עצום הוא ההבדל בין מחשבתנו הפחותה למחשבת הצדיקים.

עיקר התענוג והשעשועים

כולנו רוצים ובאים להכתרה הגדולה אצל רבינו הקדוש, לומר לקדוש ברוך הוא 'המלך' ולהכתירו ביום הממלכה, עלינו ועל כל העולם כולו. מלכות היא אמונה (לקו"מ תחומין ה-ד), 'אמונתך בלילות', עיקר ההמלכה והאמונה היא כשמשברים מניעות וחשכויות וממליכים את הש"ת גם כשהכל נסתר ונעלם, זהו עיקר תוקף קדושת היום ועיקר עבודת היום של ראש השנה, "כי ראש השנה הוא בחינת תקון האמונה" (לקו"מ ח"ב ה-ד), ועל כך צריכים אנו להתאזר בבינה דעת ואמונה, להבין בידיעה ברורה שהמניעות הינן קריאות של חיבה, וככל שנקדם פניהם בהבנה זו כן נוכל להפכם בלבנו לנעימות השתוקקות והגדלת החשק.

ולא רק במניעות גשמיות הדברים אמורים, אלא גם במניעות המח שהם עיקר המניעה כמו שכתב רבינו הק' (לקו"מ ח"ב סי' מ"א), כשהמח והלב חלוקים מהצדיק, כאשר נמצאים שם והלב לב אכן מבלי לחוש כלל, "כשלב עקום ופתלתול מהשם יתברך, שזאת המניעה גדולה מכולם" (שם), גם אז עלינו לדעת ולהבין את הרמז האלוקי, שאז ודוקא אז טמונה שעה יקרה ומציאה נפלאה שאי אפשר לקבלה כי אם על ידי מניעה זו, וכאשר נתגבר לכסוף גם אז, ולא נותר ולא נשליך זאת אחרי גויינו, כי אז יתהפכו המניעות לנעימות ועל ידם יתמשך את הכלי הנפלא לכלל הקדושה המובטחת לנו שם.

"כי זה עקר שעשועיו יתברך ומעלת האדם על המלאכים שיש לו מניעות ובלבולים כאלה והוא מקרב עצמו להשם יתברך ולהתורה מתוך סורים ודחקות ומניעות והשתטחות והתפשטות הסטרא ארץ כזה שהם משתטחים בכל פעם כמו נהרות ותהומות ממש" (עלים לתרופה רע"א).